

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2747/2019
19.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., као правних следбеника покојног тужиоца ДД, бившег из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Перковић адвокат из ..., против тужене Градске општине Раковица, коју заступа Општинско јавно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7862/13 од 22.10.2014. године, у седници већа одржаној дана 19.09.2019. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7862/13 од 22.10.2014. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 21526/10 од 29.08.2013. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцима ДД (сада пок.) и АА солидарно исплати на име накнаде штете износ од 12.212.811,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 479.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7862/13 од 22.10.2014. године, ставом првим изреке преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 21526/10 од 29.08.2013. године у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавеже тужена да им на име накнаде штете исплати износ од 12.212.811,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што су обавезани тужиоци да плате туженој на име трошкова поступка износ од 327.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 125/04 и 111/09 – ЗПП) који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде поступка које могу бити ревизијски разлог не указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем надлежног органа тужене од 27.02.1989. године сада пок. ДД додељено је на коришћење неизграђено градско грађевинско земљиште, катастарска парцела бр. ... КО ... површине 515 м², ради изградње породичне стамбене зграде. Сада пок. ДД је дана 22.11.1990. године поднео захтев за издавање грађевинске дозволе за изградњу породичне стамбене зграде, уз који је приложио сву потребну документацију. Решењем надлежног органа тужене од 25.12.1990. године, донетим на основу члана 10. тада важеће Одлуке о изградњи објеката, одобрена је изградња породичне стамбене зграде на предметној парцели у улици ... у На основу издате грађевинске дозволе, сада пок. ДД и тужиља АА су као супружници изградили породичну стамбену зграду. Инспекцијским прегледом обављеним 17.03.2005. године утврђена су оштећења породичне стамбене зграде, као последица клизишта, која су описана у сачињеном записнику. Након тога је решењем надлежног органа тужене од 06.04.2005.године (правноснажно 22.04.2005. године), пок. ДД као власнику објекта забрањено његово коришћење ради спречавања угрожавања живота и здравља људи и безбедности околине. Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Града Београда - Одељење за геологију и документацију је на захтев сада пок. ДД којим је тражено стручно мишљење о стабилности терена на к.п. ... КО ..., у допису од 05.02.2010. године навео да је терен на ширем простору више пута геолошки истраживан, да су у периоду од 1988.-1989. године изведена детаљна инжењерско-геолошка истраживања за санацију клизишта "... у улици ... у ... од стране предузећа "ЂЂ", којима је утврђено да се предметна парцела налази у зони активног клизишта, али да секретаријат не поседује податке о грађевинском пројекту санације нити има сазнања о евентуално извршеној потпуној или делимичној санацији клизишта на предметној локацији. Вештачењем путем вештака геолошке струке утврђено је да се, према Катастру клизишта и нестабилних падина за територију Општине Раковица из 1983. године и геомеханичком елаборату из 1989. године, спорна парцела бр. ... КО ... и тада налазила у зони активног клизишта, да је на локацији улице ... у ... дошло до

појаве клизишта у пролеће 1981. године, да се процес значајније активирао током 1989. године, а да је у периоду од 1984. године до 1989. године неколико објекта порушено, док је већи број оштећен. Вештачењем од стране вештака грађевинске струке утврђено је да је спорни породични стамбени објект сада пок. ДД и његове супруге трајно неподобан за употребу и да је вредност штете 107.287 евра, што је динарска противвредност од 12.212.811,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилаца, док је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев са становиштем да је потраживање тужилаца застарело, због протека рокова из члана 376. ставови 1. и 2. Закона о облигационим односима.

Ревидент у ревизијским наводима изражава супротан правни став од израженог става другостепеног суда у побијаној одлуци и неосновано оспорава одлуку другостепеног суда о основаности истакнутог приговора застарелости потраживања накнаде штете.

По оцени Врховног касационог суда, на утврђено чињенично стање другостепени суд је правилно применио материјално право, и то општа правила о застарелости потраживања накнаде проузроковане штете, садржана у одредбама члана 376. ставови 1. и 2. Закона о облигационим односима (у даљем тексту - ЗОО). За насталу штету наведени закон у ставу 1. поменутог члана најпре предвиђа трогодишњи субјективни рок застарелости за потраживање накнаде проузроковане штете, везујући тај рок за сазнање оштећеног за штету и за лице које је штету проузроковало (штетника). Трогодишњи рок застарелости почиње да тече од момента сазнања оштећеног за обе околности. У ставу 2. истог члана предвиђен је објективни (апсолутни) рок за застарелост потраживања накнаде штете. Овај рок почиње да тече, без обзира на сазнање оштећеног за штету и за штетника, од момента када је штета проузрокована. Тај рок застарелости навршава се када протекне пет година од дана када је штета настала. Дакле, трогодишњи субјективни рок застарелости потраживања накнаде штете се посматра само унутар петогодишњег објективног рока застарелости и исти није правно релевантан ако је оштећени сазнао за штету (врсту и обим) и за штетника након истека петогодишњег периода од момента настанка штете.

У конкретном случају, правилно је другостепени суд закључио да су сада пок. ДД и тужилца АА претрпели штету на свом стамбеном објекту услед дејства клизишта најкасније 22.04.2005. године, када им је, након инспекцијског прегледа и записнички констатованих оштећења на објекту, правноснажним решењем надлежног органа тужене забрањено његово даље коришћење из разлога опасности по здравље и живот. Тужиоци су тужбу за накнаду штете поднели 10.12.2010. године, по протеку рок од пет година од настанка штете, па је зато правилно становиште другостепеног суда да је наступила застарелост њиховог потраживања и да је престало право да од тужене захтевају испуњење обавезе

накнаде штете у смислу члана 360. став 1. ЗОО. У таквој ситуацији, након истека петогодишњег периода од настанка штете, неосновано се ревизијом тужилаца истиче да тек од 05.02.2010. године тече субјективни рок застарелости јер пре тога нису знали ни за обим и висину штете нити за одговорно лице, с обзиром да рок из члана 376. став 1 ЗОО тече и истиче у оквиру рока прописаног ставом 2. тог члана.

Са наведених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 405. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Одлука о захтеву тужилаца за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је на основу члана 161. став 1. у вези са чланом 149. став 1. ЗПП. Тужиоци нису успели у поступку по ревизији и зато немају право на накнаду трошкова за састав ревизије.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић